

Boodschap van paus Benedictus XVI voor de Werelddag voor migranten en vluchtelingen, 2012

'Migratie en nieuwe evangelisatie'

Geliefde broeders en zusters,

Jezus Christus, de enige Heiland van de wereld, verkondigen "maakt de wezenlijke zending uit van de Kerk, een opdracht en een zending die de weidse en diepgaande veranderingen van de huidige maatschappij niet minder urgent maken" (Apost. exhort. *Evangelii nuntiandi*, 14). Wat meer is, vandaag worden wij de dringende noodzaak gewaar om met nieuwe kracht en op nieuwe manieren het werk van de evangelisatie te bevorderen in een wereld waarin het neerhalen van de grenzen en de processen van globalisering personen en volken dichter bij elkaar brengen, zowel door de ontwikkeling van de communicatiemiddelen als door de regelmaat en het gemak waarmee de verplaatsing van individuen en groepen mogelijk wordt gemaakt. In deze nieuwe situatie moeten wij in ieder van ons opnieuw het enthousiasme en de moed opwekken die de eerste christengemeenten ertoe brachten om onverschrokken verkondigers te zijn van de nieuwheid van het evangelie. Wij moeten in ons hart opnieuw de woorden van de heilige Paulus laten weerklinken: "Dat ik het evangelie predik, is voor mij geen reden om te roemen: ik kan niet anders. Wee mij, als ik het evangelie niet verkondig!" (1 Kor. 9,16).

Het thema *Migratie en nieuwe evangelisatie*, dat ik dit jaar voor de Werelddag voor Migranten en vluchtelingen heb gekozen, komt voort uit deze situatie. Het huidige uur roept de Kerk immers op ook een *nieuwe evangelisatie* te vervullen in het veelomvattende en complexe verschijnsel van de menselijke mobiliteit door haar missionaire activiteit te intensiveren zowel in de streken waar het evangelie

het eerst is verkondigd als in de landen die een christelijke traditie hebben.

De zalige Johannes Paulus II nodigde ons uit "ons te voeden met het woord om 'bedienaren van het Woord' te zijn bij onze evangelisatie' ... [in een situatie] die steeds gevarieerder en veeleisender aan het worden is, gezien de globalisering en de nieuwe en ondoorzichtelijke verstreng-

geling van volken en culturen” (Apostolische brief *Novo millennio ineunte*, 40). De interne of internationale migratie heeft immers, als uitweg voor het zoeken naar betere levensomstandigheden of om te vluchten voor de dreiging van oorlog, geweld, hongersnood en natuurrampen, een ongeëvenaarde vermenging van personen en volken tot stand gebracht met nieuwe problemen, niet alleen vanuit menselijk, maar ook vanuit ethisch, religieus en geestelijk standpunt gezien. De huidige en evidente gevolgen van de secularisatie, het opkomen van nieuwe sektarische bewegingen, een breed verbreide onverschilligheid ten opzichte van het christelijk geloof, een uitgesproken tendens tot versplintering maken het moeilijk zich te concentreren op een eenheid scheppend referentiepunt dat de vorming bemoedigt van “één familie van broeders en zusters in samenlevingen die steeds meer multi-etnisch en intercultureel worden, waar ook de personen met verschillende godsdiensten worden aangespoord tot dialoog om tot een serene en vruchtbare samenleving te komen met respect voor gewettigde verschillen”, zoals ik schreef in de Boodschap van vorig jaar voor deze Werelddag. Onze tijd wordt gekenmerkt door pogingen om God en het onderricht van de Kerk van de horizon van het leven te laten verdwijnen, terwijl twijfel, scepticisme en onverschilligheid, die zelfs iedere maatschappelijke en symbolische zichtbaarheid van het christelijk geloof zouden willen elimineren, zich een weg banen.

In deze context worden emigranten die Christus hebben leren kennen en aangenomen, niet zelden ertoe aangezet om Hem niet meer als relevant in hun leven te beschouwen, de zin voor het geloof te verliezen, zich niet meer te herkennen als

een deel van de Kerk en dikwijls leiden zij een bestaan dat niet meer wordt gekenmerkt door Christus en zijn evangelie. Opgegroeid bij volken waarop het christelijk geloof zijn stempel heeft gedrukt, emigreren zij vaak naar landen waar de christenen een minderheid zijn en waar de oude geloofstraditie geen persoonlijke overtuiging meer is, noch gemeenschappelijk wordt beleden, maar wordt gereduceerd tot een cultureel gegeven. Hier staat de Kerk voor de uitdaging om de migranten te helpen standvastig te volharden in het geloof, ook wanneer de culturele ondersteuning ontbreekt die in de landen van oorsprong bestond, door nieuwe pastorale strategieën, alsook methodes en andere uitdrukkingsvormen te vinden voor een steeds levend ontvangen van Gods Woord. In enkele gevallen betreft het een gelegenheid om te verkondigen dat in Jezus Christus de mensheid deel krijgt aan het mysterie van God en zijn leven van liefde, of wordt er een horizon van hoop en vrede geopend, ook door middel van een respectvolle dialoog en het concrete getuigenis van solidariteit. In andere gevallen is er de mogelijkheid het ingeslapen christelijk geweten wakker te schudden door een vernieuwde verkondiging van de Blijde Boodschap en een consequenter christelijk leven, opdat men opnieuw de schoonheid ontdekt van de ontmoeting met Christus, die de christen tot heiligheid roept, overal waar hij zich bevindt, ook in den vreemde.

Het hedendaags verschijnsel van de migratie is ook een providentiële gelegenheid voor de verkondiging van het evangelie in de wereld van vandaag. Mannen en vrouwen, afkomstig uit verschillende streken op aarde, die Jezus Christus nog niet hebben ontmoet of Hem slechts gedeeltelijk kennen, vragen om te

worden opgevangen in landen met een oude christelijke traditie. Ten opzichte van hen is het noodzakelijk passende manieren te vinden om Jezus Christus te kunnen ontmoeten en de onschatbare waarde van het heil te ervaren, dat voor allen een bron is “van leven in overvloed” (Joh. 10,10); de migranten zelf hebben een waardevolle rol in dit opzicht, daar zij op hun beurt ‘verkondigers van het Woord van God en getuigen van de verrezen Christus, hoop van de wereld” kunnen worden (Apostolische exhortatie *Verbum Domini*, 105).

Op de veeleisende weg van de nieuwe evangelisatie spelen op het terrein van de migratie de werkers in de pastoraal (priesters, religieuzen en leken), die steeds meer in een pluralistische context werkzaam zijn, een beslissende rol: in gemeenschap met hun bisschop nodig ik hen uit, puttend uit het leergezag van de Kerk, om naar wegen te zoeken van broederlijk samen delen en van respectvolle verkondiging en daarbij tegenstellingen en nationalistische tendensen te overwinnen. Laten van hun kant de kerkgemeenschappen van het huisland, van het doortochtland en van het opnameland, hun samenwerking weten te intensiveren, zowel ten gunste van wie vertrekt als van wie aankomt, en in ieder geval van wie behoefte eraan heeft op zijn weg het barmhartige gelaat van Christus te ontmoeten in het opnemen van de naaste. Om een vruchtbare pastoraal van gemeenschap tot stand te brengen zal het nuttig kunnen zijn de traditionele structuren van de zorg voor migranten en vluchtelingen bij de tijd te brengen door ze te leggen naast modellen die beter beantwoorden aan de veranderde omstandigheden, waarin verschillende culturen en volken op elkaar inwerken.

De vluchtelingen die asiel aanvragen, gevlucht voor vervolgingen, geweld en omstandigheden die hun leven in gevaar brengen, hebben behoefte aan ons begrip, verwelkoming, ons respect voor hun menselijke waardigheid en hun rechten, evenals zij zich bewust moeten zijn van hun plichten. Hun lijden vraagt van de staten afzonderlijk en de internationale gemeenschap dringend dat er een houding is van wederzijdse acceptatie, waarbij angst wordt overwonnen en vormen van discriminatie worden vermeden, en dat men ervoor zorgt de solidariteit ook concreet te maken door middel van geëigende structuren van gastvrijheid en programma's voor een nieuwe huisvesting. Dit alles brengt een onderlinge hulp met zich mee tussen de gebieden die lijden, en die welke al jaren een groot aantal personen op de vlucht opnemen, en een grotere verdeling onder de staten van de verantwoordelijkheden.

De pers en andere communicatiemiddelen hebben een belangrijke rol in het correct, objectief en eerlijk berichten over de toestand van degenen die gedwongen hun land en hun geliefden hebben moeten verlaten en verlangen een nieuw bestaan op te bouwen.

Laten de christelijke gemeenschappen in het bijzonder aandacht blijven schenken aan de gastarbeiders door hen te begeleiden met hun gebed, solidariteit en christelijke naastenliefde; het waarderen van hetgeen wederzijds verrijkt, evenals het bevorderen van nieuwe politieke, economische en maatschappelijke projectmogelijkheden die het respect voor de waardigheid van iedere menselijke persoon, de bescherming van het gezin, de toegang tot een waardige huisvesting, werk en sociale zorg begunstigen.

Laten priesters, mannelijke en vrouwelijke religieuzen, leken en vooral jonge mannen en vrouwen gevoel tonen in het bieden van ondersteuning aan zoveel broeders en zusters die, gevlucht voor het geweld, nieuwe levensstijlen en moeilijkheden van de integratie onder ogen moeten zien. De verkondiging van het heil in Jezus Christus zal een bron van opbeuring, hoop en “volkomen vreugde” (Joh. 15,11) zijn.

Tenslotte wil ik herinneren aan de situatie van talrijke internationale studenten die het hoofd moeten bieden aan problemen van inburgering, bureaucratische moeilijkheden, ongemakken bij het zoeken naar onderkomen en opvangstructuren. Laten in het bijzonder de christelijke gemeenschappen gevoel tonen ten opzichte van zoveel jongens en meisjes die juist op grond van hun jeugdige leeftijd behalve aan culturele groei behoefte hebben aan referentiepunten en in hun hart een diepe honger hebben naar waarheid en het verlangen om God te ontmoeten. Laten in het bijzonder de christelijk geïnspireerde universiteiten een plaats van getuigenis en uitstraling van de nieuwe evangelisatie zijn en, behalve dat zij de dialoog tussen culturen bevorderen door de bijdrage die internationale studenten kunnen leveren, tot haar recht laten komen, zich serieus ervoor inzetten om in het academisch milieu bij te dragen aan de maatschappelijke, culturele en menselijke vooruitgang. Dezen zullen ertoe worden aangezet zelf een rol te spelen in de nieuwe evangelisatie, als zij authentieke getuigen van het evangelie en voorbeelden van christelijk leven zullen ontmoeten.

Beste vrienden, roepen wij de voorspraak van Maria, Moeder van de weg, aan,

opdat de vreugdevolle verkondiging van het heil van Jezus Christus hoop brengt in het hart van hen die langs de wegen van de wereld in beweging zijn. Allen verzeker ik van mijn gebed en geef ik mijn apostolische zegen.

Uit het Vaticaan, 21 september 2011

Benedictus XVI

© Copyright 2011 - Libreria Editrice Vaticana / Secretariaat RK Kerk in Nederland

Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers